

Att levandegöra historia genom tidsresor

Annina Ylikoski

En skolklass kommer till muséet. De vet att de ska besöka ett gammalt hus och att de nu ska lära sig "hur det var förr". Guiden berättar och visar på olika föremål. Barnen står och stampar lite oroligt, de vet att man ingenting får röra. Längst bak finns ett par stycken som börjar prata och texta på sina mobiltelefoner. När klassen går hem vet man inte om barnen faktiskt förstod något av vad man berättade. Känns denna situation igen?

Hur ska man levandegöra historia för barn och unga? Hur ska man förklara museernas värld på ett bra sätt för barn? Ett sätt att göra detta är genom tidsresor. En tidsresa är en dramalek, där man leker in kulturhistoriska kunskaper. Man leker in den kunskap, som man annars bara hör berättas om. En tidsresa är en upplevelse med alla sinnen. Man klär sig i gammaldags kläder, gör olika sysslor som hör tiden till och smakar på mat från denna tid, som man själv tillreder. Smör som man kärnar själv smakar så annorlunda än det man köpt i butiken! Under en tidsresa kan man förflytta sig med fantasins hjälp till en annan tid och genom att göra olika sysslor och göromål skapar det en helhet, så besökaren lättare kan förstå hur det kunde vara att leva då. En tidsresa har en stark tanke om "learning by doing". Genom att själv se hur tungt och tidsödande det är att kärna smör, förstår man att man inte hade smör att sätta på brödet varje dag i det gamla bondesamhället.

Tidsresa till år 1885 på Stundars 2005. Fotograf: Stundars.

En tidsresa är dock inte en lösryckt händelse. För en tidsresa gör såväl museipersonalen som barnen forskning. Man förankrar tidsresan i det lokala samhället, tar fasta på händelser och platser, som formar ramen för tidsresan. Allt som finns med; personerna, kläderna, sysslorna, allt har det forskats omkring och baserar sig på fakta. Barnen kan också forska innan, så att de lättare blir bekanta med tiden de ska få uppleva på muséet.

Bridging Ages är en internationell organisation som mål att understöda och inspirera institutioner som skolor, museer och andra kulturella instanser i utvecklandet av kulturarvspedagogik och tidsresor. Denna organisation har haft ett par konferenser runt om i världen med deltagare från olika länder. På dessa konferenser har deltagarna fått ta del av och inspireras av andra museernas verksamhet. Naturligtvis gör man också en tidsresa tillsammans. Dessa tidsresor har gått till olika tider, beroende på platsen. I Tokums, Lettland 2007 åkte man till 1928, medan man i Syd-Afrika 2008 gjorde två tidsresor; till 3000 f.Kr. och till år 1773.

Den 10-13.9 2009 samlas Bridging Ages i Österbotten. Man samlas på Stundars utanför Vasa samt gör en stor tidsresa till 1809 i Karleby. På denna konferens samlas deltagare från hela världen, som berättar och utbyter erfarenheter om kulturarvspedagogik och tidsresor.

Alla intresserade är välkomna med! Man kan läsa mer om Bridging Ages på www.bridgingages.com.

Annina Ylikoski (FM, Åbo Akademi) jobbar som museipedagog och projektledare för projektet "Museistigen" i Åbolands skärgård.